
AİLELERİN GENÇLERE KARŞI TUTUMLARI VE GENÇLERİN AİLELERİNİN TUTUMLARINI ALGILAYIŞLARINA YÖNELİK ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Yrd. Doç. Dr. Şule Çerik
Y.T.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü
cerik@yildiz.edu.tr
sulecerik@yahoo.com

ÖZET

Toplumların yaşar kalabilmesi, önemli ölçüde gençlerin nitelik ve niceliklerine bağlıdır. Demokratik bir ortamda yetişmiş olmak, bağımsız kişiliği ve özgüveni olan, toplumsal ve kişisel çatışmaları en aza indirmiş, yaratıcı, girişimci, özgür ve özerk bireyleri ortaya çıkarmaktadır.

Bir genç yaşama hazırlanırken, elde ettiği yetenekleri denetlemek, kendini sınamak, gücünü ölçmek gereksinimi duymaktadır. Bir anlamda, kendini gerçekleştirme arzusu içindedir. Kendini gerçekleştirebileceği ilk ve en önemli kurum "aile"dir. Aileler tutum ve davranışları ile gençleri etkileyerek, onların gelecekteki davranış biçimlerini belirleyici olmaktadır.

Bu çalışmada, 435 üniversite öğrencisinin ve ailelerinin özellikleri saptanarak, gençleri ilgilendiren önemli kararlarda ailelerin tutumu, ailelerin gençlere davranış biçimleri ile gençlerin, ailelerinin tutum ve davranışlarına yaklaşımları araştırılmak istenmiştir.

ABSTRACT

The continuity of communities greatly depend on the qualities that young people possess and contribute to the society.

Growing up in a democratic society requires developing independent, self-confident, creative, free and initiative personality characteristics with decreased levels of social and personal conflicts.

When a young person begins to mature in the society, he wants to control the abilities and skills he acquires as well as to evaluate is strength and power. For being able to control his skills and strengths, he desires to self-actualize himself. The initial and the most important institution an individual can self-actualize himself is his family. Families determine the behavior patterns of young people by providing role models with their own attitudes and behavior.

435 students from the faculty of business administration were involved in this study. By determining the characteristics of individuals as well as those of their families, the families' attitudes and behavior in making important decisions concerning the young ones are examined. Above all, families' attitudes toward the young people versus the young people's approaches toward their families' attitudes and behavior are studied.

GİRİŞ

Toplumlar sanayileşme ve kentleşme ile birlikte, çok hızlı bir sosyal değişim geçirmektedirler. Bu süreçte en fazla değişim geçiren kurum, hiç şüphesiz "aile" olmuştur. Sanayileşme ve kentleşme ile toplumların dışı açılması aileyi parçalamış, ailede ekonomik birlik azalmış, aile üyelerinin

farklı işler yapması ve ayrı ev kurması yaygınlaşmıştır. Bu değişimlerin yanısıra dünya genelindeki hızlı kültür değişimleri, aile anlayış ve tutumlarında büyük farklılıklar yaratmıştır. Bu farklılıklar, genel zihniyet değişimi, geleneksel değerlere bakış, sorumluluk anlayışı gibi konularda yoğunlaşmıştır.

Ailedeki tutum ve düşünce farklılıklarının en büyük yansıması gençler üzerinde olmaktadır. Bu tutum ve değerler, gençlerin ilerideki iş ve özel yaşamlarında, çevreye tepkilerinde belirleyici olmaktadır. Özellikle ülkemizde, genel nüfusun %22'sini gençlerin oluşturduğu görülmekte; bu oran gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında ise çok yüksek bir oranı ifade etmektedir. Bu bağlamda, ülkemiz gençleri açısından ailenin tutum ve değerleri daha da önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada, işletmelerin başarı ve etkinliklerinde önemli rol oynayacak olan üniversite öğrencilerinin ailelerinin, onlara karşı tutumları ölçülmeye çalışılarak, elde edilen bulgular çerçevesinde, gençlerin bu tutumları algılayışları, tepkileri ve olası davranış biçimleri yorumlanmaya çalışılmıştır.

AİLELERİN GENÇLERE KARŞI TUTUMLARI VE BU TUTUMLARIN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Genç ve Gençlik Kavramı

Gençlik, biyolojik, psikolojik, demografik, sosyal psikolojik ve hatta felsefi yaklaşımlar içinde çok farklı tanımlanmıştır.

Demografik olarak bakıldığında, VI. Plan Döneminde 15-24 yaş grupları olarak belirlenen “gençlik1” için, VII. Plan Döneminde bu şekilde bir belirleme bulunmamaktadır. Çocuk Hakları Sözleşmesi’ni 1990 yılında imzalayan ve onaylayan Türkiye, bu şekilde, Uluslar arası Sözleşmeye uygun olarak gençliği (dolaylı olarak), 18 yaşın üzerinde düşünmektedir. (Doğan,1996:379)

Gencin toplumdaki yerini temel alan tanım ise genci, “öğrenim yapan hayatını kazanmak için çalışmayan ve kendine ait bir konutu bulunmayan kişi” olarak belirtmektedir. Gençlik, çocukluk ve yetişkinlik arasındaki bir dönemi vurgulaması nedeniyle, bir “geçiş dönemi” olmaktadır.

Aile dışında sosyal ilişkiler, yaşlıları ile arkadaşlık, karşı cinse eğilim, zihinsel yetenek ve el becerilerinin gelişmesi, benlik ve topluma ters düşmeyecek değer ve amaçlara yönelmesi bu döneme rastlamaktadır. Bu nedenle, gencin bu toplumsallaşma sürecinde ailelerin sorumlulukları açısından, onların beklenti, değer ve tutumlarına uygun davranmaları beklenmektedir.

Ailelerin Gençlere Karşı Tutumları ve Bu Tutumların İşletmeler Açısından Önemi

Genel olarak bakıldığında, ana-babalarla çocuklarının tutumları arasındaki benzerliklerin, farklılıklardan daha fazla olduğu görülmekte; bu da ailelerin çocuklarının tutum ve davranışları üzerinde önemli bir etkisi olduğuna işaret etmektedir.

Newcomb ve Svehla (1937) yaptıkları çalışmada, ana-babalarla çocukların tutumları arasında yüksek bir korelasyon bulmuşlardır(Kolasa, 1979:160). Bundan sonraki çalışmalarla, ailelerin tutumlarının gençlerin davranış biçimleri üzerindeki etkileri incelenmiştir.

Bireylerin tutumları, kültür ve üyesi oldukları büyük topluluklar ve birincil gruplar tarafından etkilenmektedir. En önemli birincil grup ailedir. Aileye kültür aktarma aracı olarak ta bakılmaktadır. Tutumların da bireye aile kanalıyla aktarıldığını söyleyebiliriz.

Birey tutumlarının büyük bir kısmı 12-30 yaş arasındaki dönemde son şeklini almakta ve daha sonra çok az değişmektedir. Bu nedenle , tutumların kristalleştiği 12-30 yaşlar, kişiliğin oluşumunda “kritik dönem” olarak tanımlanmaktadır (Morgan, 1991:374-375). Bu dönemde kişiliğin oluşumunu etkileyen ve aile ortamına ilişkin en önemli faktör, anne-babanın çocuk yetiştirme tutumlarıdır.

Ailelerin Benlik Oluşumu, Karar Verme, Sosyal Uyum ve Liderlik Biçimlerine Yönelik Tutumları ve Gençler Üzerindeki Etkisi

Çocuklarda yerleşen ve süreklilik gösteren pek çok davranış, ebeveynlerini model almaları sonucunda oluşmaktadır. (Eripek, 198:44, Fındıkçı, 1989:40).

Anne-baba tutumlarına ilişkin literatürde çeşitli sınıflandırmalar bulunmaktadır. Yavuzer (1986:29-35) anne-baba tutumlarını beş grup altında toplamaktadır: Aşırı baskıcı ve otoriter tutum, güven verici ve hoşgörülü (demokratik) tutum. Bir başka sınıflandırmada anne-baba tutumları, yetkili (authoritative), yetkeci (authoritarian) ve serbest bırakan (permissive) olarak gösterilmektedir (Santock, 1989:329).

Anne-baba tutumlarının gençlerin davranışları üzerindeki etkisi araştırıldığında, tutumların genellikle, "demokratik", "otoriter" ve "serbest bırakan" olarak tanımlandığı görülmektedir (Kuzgun, 1973).

Ailenin Tutumlarının Gençler Üzerindeki Etkileri

Ailenin tutumları, bireyin karar verme sürecini ve biçimlerini etkilemektedir. Karar verme süreci bir fikir oluşturma sürecidir. Bu niteliği ile psikolojik bir yöne sahip olan bu süreç, bireyin zihinsel ve ruhsal özellikleriyle kültürel yapısına bağlı olduğu gibi, çevre koşullarına da bağlıdır (Tosun, 1987: 327).

Bir fikir oluşturma yada karar verme sürecinin etkinliğinin sağlanması ise gerekli araştırmaların yapılması ve bilginin toplanması ile gerçekleşmektedir. Bu aşamada çevre koşulları ya bilgi kaynağı olarak doğrudan doğruya yada bireyin zihinsel, ruhsal, kültürel, moral yapısını etkileme yoluyla dolaylı olarak bireyin karar davranışını etkilemektedir.

Aile, bireyin kişiliğinin oluşumunda ve toplumsallaşmasında etkin bir faktör olarak, toplumun sosyo-kültürel özelliklerini bireye aktarmaktadır. Böylece aile, birey davranışlarını düzenleyici bir sosyal ortam özelliği kazanmaktadır. Bireysel yaşamda insanlar, kişisel sorunlarıyla ilgili kararlarını bile kendileri kolayca alamamakta, güvendikleri ve inandıkları kişilerin görüşlerini alma gereği duymaktadırlar. Bu bağlamda, birey kararlarını etkileyen kişiler olarak, öncelikle aile bireyleri düşünülebilir.

Anne-babanın tutum ve davranışları çocuğun kişilik gelişimini, bu tutum ve davranışları algılamasına bağlı olarak etkilemektedir (Jersild, 1983: 242-243).

Gençliğin özerklik duygusuna sahip olması, girişimcilik özelliğini taşıması ve kendini gerçekleştirmesinde ailenin tutum ve davranışları belirleyici olmaktadır.

Özerklik duygusunun yerleşmesi, bireyin içinde yer aldığı aile sistemi ile diğer toplumsal kurumlar ve kültürel etmenlerin etkileşimi ile gerçekleşmektedir. Özerklik, benliğin oluşumu ile başlamaktadır. Benliğin oluşumunun ilk ve en önemli belirleyicisi olan fiziksel ve sosyal çevre "aile"dir. Toplumun en küçük birimi olan aile bu nedenle, sosyal bilimlerde özellikle de psikoloji de giderek önem kazanmaktadır. Özellikle hızlı sosyal değişim içinde bulunan toplumlarda, aile içi eğitim sisteminin, değerlerinin, aile ortamının ve aile ilişkilerinin de buna koşut olarak değiştiği ve birey açısından bu anlamda daha da önem taşıdığı söylenebilir.

Özerkliğin gelişim döneminde, benlik saygısı olan, bir başka deyişle, "insan" olarak kendisine değer verilen ortamda yetişen çocukların özerklik, girişimcilik, kendini gerçekleştirme açısından daha yeterli olduğu görülmektedir (Yavuzer, 1986:42-43)

Bireylerin aktif, özgüveni olan özerk, yaratıcı olmaları, bir anlamda, sosyal ve kişisel uyumu olan bireyler olmaları, bireysel ve toplumsal çatışmaları azaltıcı bir unsur da olmaktadır. Uyum, bireyin kendi benliğiyle ve çevresiyle dengeli ve etkili bir ilişki kurabilmesi ve sürdürebilmesi anlamındadır. Bireyin bu uyumu kazanabilmesini ise kişisel özellikleri ile cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve aile ortamı etkilemektedir. Ailenin tutumları, eğitim biçimleri ve aile içi ilişkiler gibi aile ortamına ilişkin değişkenlerin kişilik gelişimindeki rolü düşünüldüğünde, bireylerdeki uyum düzeylerindeki farklılıklarda ailenin etkisi açıkça ortaya çıkmaktadır.

Ailenin tutum ve davranışlarının, genç olarak tanımladığımız kesim üzerindeki etkisi, bireysel ve toplumsal birtakım sonuçlara neden olmaktadır. Ailenin, belki de, ileride iş yaşamından önemli roller üstlenecek olan gençler üzerindeki en önemli etkisi "liderlik tarzları"nda görülebilir.

Hartman ve Harris tarafından yapılmış olan bir araştırma, çocukların, ailelerini model alarak onların "liderlik tarzını" benimsediklerini ortaya çıkarmıştır (Hartman&Harris, 1994: 113)

Çocuk çevresiyle etkileşim sonucu benzer davranışlar geliştirmektedir. “toplumsallaşma” süreci olarak tanımlanan bu dönemde yetişkinlere benzer tutum ve davranış tarzları, bu süreç boyunca, deneyerek yada model alarak öğrenme yoluyla kazanılmaktadır. Bir davranış biçimi olan “liderlik tarzı” da öğrenilen bu davranışlar arasındadır (Kağıtçıbaşı, 1985). Bir anlamda, aileler davranışlarıyla bir özdeşim modeli olmaktadır.

Otoriter tutumdaki anne-babaların çocukları çekingen, başkalarının etkisinde kolayca kalabilen, aşırı hassas bir kişilik yapısına ve genellikle, isyankar davranışlar göstererek aşağılık duygusuna sahip olmaktadır. Buna karşılık, demokratik tutumları olan ebeveynlerin çocukları, girişim yeteneğine sahip, özgüveni olan, kendi kendine kararlar alıp bunların sorumluluğunu taşıyabilen ve bağımsız davranabilen kişiler olmaktadır (Yavuzer, 1986: 29). Demokratik ve özgürlükçü aile ortamlarında yetişen kişilerin “başarılı yönetici” olacakları konusunda bir eğilim olduğu da görülmektedir. Ailelerin seçtiği davranış tarzlarının (özgürlükçü, otoriter, serbest bırakıcı), kişiliği, bireylerin çekingen, ürkek cüretli olmaları biçiminde etkilediği görülmektedir. Yapılan bir çalışmada, çekinen davranışlar gösteren yöneticilerin, kendilerine, yetişme dönemlerinde baskıcı davranıldığı, bugünkü ürkekliklerinin altında “otoriter” tarzın olduğu görülmüştür (Türkel, 1992: 194-198).

1984’de yapılan bir çalışmada, demokratik ve otoriter olarak algılanan anne-baba tutumlarının, gençlerin uyum düzeylerine etkisi incelenmiş; otoriter ortamda yetişen gençlerin uyum düzeylerinin daha düşük, demokratik ortamda yetişen gençlerin ise bireysel ve sosyal uyumlarının yüksek olduğu görülmüştür (Akbağ, 1994: 6). Babanın olumlu ilgisi ve sevgisi ile liderlik ve uyum yeteneği arasında da ilişki bulunmaktadır (Ekşi, 1990: 7)

Otoriter, demokratik ve serbest bırakıcı (ilgisiz) olarak algılanan anne-baba tutumlarının, bireylerin kendilerini gerçekleştirmeleri üzerinde etkisi bulunmaktadır. Demokratik tutumun kendini gerçekleştirme üzerinde olumlu etkisi olurken, otoriter tutum kendini gerçekleştirmeyi olumsuz olarak etkilemektedir (Kuzgun, 197:57-70).

Bu etkilerin yanı sıra, bireylerin kariyer gelişimlerinde (Middleton, 1993) ve eğitim hedeflerinin saptanmasında, ailelerin önemli bir rolü olduğu saptanmıştır (Cohen, 1987).

Yaratıcılığın ve Girişimciliğin Gelişiminde Ailedeki Tutumların Etkisi ve İşletmeler Açısından Önemi

Yaratıcılığın nasıl bir ortamda gelişebileceğini ortaya koymak, yaratıcılığın ne olduğu ve özelliklerinin açıklanması ile mümkün olacaktır.

Yaratıcılık, herhangi bir konuda mevcut durumu geliştirmek ve dolayısıyla “herhangi bir düzeyde yenilik getirmek” anlamını taşımaktadır. (<http://koryurek.tripod.com> : prg 14)

Karar verme sürecinde alternatifler arasından bir seçim yapmadan önce, olası bütün seçenekleri düşünmek ve ortaya koymak yaratıcı düşüncenin görevidir. Bütün olasılıklar ortaya konduğunda, daha önceden bilinmeyen veya dikkate alınmayan bir seçenek yani “yenilik” bulunacaktır. (<http://koryurek.tripod.com> : prg 17) Karar verme sürecinde, yaratıcı bir kişi, yaratıcılık üzerindeki davranışları konusunda, içten bir anlayış ve sezişle, kendine özgü yeteneklerini arttıracak bilgileri elde etmekte böylece yeni ürünler ve yeni fikirler ortaya koymaktadır. (Yolcu, <http://www.geocities.com> : prg 4) Yeni fikirlerin ve ürünler ortaya çıkarken oluşan yeni kavramlar veya ilişkiler bir sorun çözümü olarak ta görülebilir.

Yaratıcı kişiliğin genel özellikleri ise şunlardır: (Aytaç, http://www.yenibir.com/articledisplay_kendinizitan için : prg 3)

- Yaratıcı kişiler, çevrelerinden çok sayıda enformasyon almaya hazırdırlar.
- Esnek ve uyum sağlayıcı düşünme yeteneğine sahiptirler.
- Güçlü sosyal ilişkiler kurup, geliştirirler.
- Güçlü bir belleğe sahiptirler. Bu nedenle de kavrama düzeyleri ve öğrenme arzuları yüksektir.
- Sezgi ve seçicilik yetenekleri fazladır.

Yaratıcılığın önünde ise birtakım engeller bulunmaktadır. Zaman eksikliği, yargılanma korkusu, öz saygı eksikliği ve başarısızlık korkusu bu engeller arasında sayılabilir. (http://www.yenibir.com/articledisplay_yenibiryasam : prg 1)

Yaratıcı özelliklerin ortaya çıkması ya da yaratıcılığın engellenmesi muhakkak ki önce aile olmak üzere tüm toplumsal kurumlar tarafından

etkilenen bir süreçtir. Toplum içerisinde, öncelikle ailenin yaratıcı ortamın yaratılması konusundaki tutumlarının araştırılması ve buna bağlı analizlerin yapılması, işletmelerin yaratıcı ortamın yaratılması ile ilgili yönetsel ve organizasyonel önlemleri alması konusunda yardımcı olacaktır.

Yaratıcılık, esnek, psikolojik açıdan güvenli, öğrenilenleri sınırlandırmayan, bireylerin içsel motivasyonlarını harekete geçiren çevrelerde gelişmektedir.(Tezci ve Gürol, <http://www.tojet.sakarya.edu.tr> : prg 16)

Yapılan araştırmalar, demokratik ailelerde büyüyen çocukların, arkadaşları ile ilişkilerinde daha etkin, daha girişken, yaratıcı fikirler ileri sürebilen ve fikirlerini söyleme eğiliminde olan bireyler olduğunu ortaya çıkarmaktadır. (Türkbay ve diğ. <http://www.gata.edu.tr> prg: 16)

Demokratik ailelerde katılım ve paylaşımın olması, bireyin herhangi bir konuda sorunu tanımlamasına, olası çözümler üretmesine, çözümleri değerlendirmesine, içlerinde en uygun olana karar vermesine, kararın uygulanmasına katkıda bulunmasını sağlamaktadır. Demokratik ortam, bir anlamda bireyin bağımsız davranma eğilimini de güçlendirmektedir. (Türkbay ve diğ., <http://www.gata.edu.tr> : prg 15)

Bir toplumda, gençlerin geleceğin potansiyel yöneticileri olacağı düşünüldüğünde, onların yetişme ortamlarını bilinmesi, işletmelerin nasıl bir ortam yaratmaları gerektiği konusunda da yardımcı olacaktır.

Yaratıcı bir örgüt oluşturmanın ve yaratıcılığı teşvik etmenin ilk koşulu, organik bir yapı oluşturmak, bunu için de; yaratıcı özelliğe sahip kişileri işe almaktır. Bu koşulu yerine getirebilmek ve yaratıcılığı örgüt içinde yaygınlaştırabilmek, etkin bir insan kaynakları yönetimi oluşturabilmeyi ve bunu uygulayabilmeyi gerektirir.(Aytaç, <http://www.yenibir.com> : prg 5)

Bu anlamda, yaratıcılığı kendi örgütlerinde arttırmak isteyen yöneticilerin birtakım görevleri üstlenmesi gerekmektedir. (Aytaç, <http://www.yenibir.com> : prg son)

- Astarlarının aldığı riskleri de üstlenebilmelidir.
- Çabuk karar vermeli, karşısındakini iyi ve dikkatli dinlemelidir.

- Yarı gelişmiş de olsa, yeni fikirleri kabul etmeli, deneyimlerden yararlanmalıdır.
- Yeni, yaratıcı örgüt iklimi geliştirmelidir.
- Yaratıcılıkla ilgili başarıyı ya da başarısızlığı yaymalı ve tartışmalıdır.
- Küçük tartışma guruplarıyla sorunlara çözüm aranan bir eğitim ortamı yaratmalı, yaratıcı kişilerin diğerleri ile temas etmesini sağlamalıdır.
- Farklı eğitim düzeyindeki kişilerle beyin fırtınası gurupları oluşturmalı, yaratıcı çözümleri tartışmalıdır.
- Yaratıcı özelliğe sahip kişileri işe almalıdır.
- Yeni görüşlerin açıklanacağı öneri sistemleri geliştirmelidir.
- Örgüt içinde yatay ve dikey iletişim kanalları açık olmalıdır.
- İşletmenin tümünde güven ortamı oluşturulmalıdır.
- Yaratıcılığı toplam kalite yönetiminin bir parçası olarak kabul etmelidir.

Yüksek performanslı bir şirketin diğer şirketlerle rekabet edebilmesi için, yaratıcılık ve yenilik bir araç olmalıdır.

Yaratıcı kişiliklerin her türlü sorunu algılayış biçimleri farklıdır. Bu kişiliklerin, güçlü bir örgüt tarafından yönlendirilmesi ile işletmeler değişim ve gelişime açık olabileceklerdir.

İşletmelerde, yaratıcı düşüncenin desteklendiği, açıklığın, bağımsızlığın ve esnekliğin olduğu bir ortamın yaratılması ile, bireylerin örgüte bağlılıkları da artacaktır. (www.ilim2000.tripod.com) Böyle bir ortamda, kararlara katılımın desteklenmesi, işte sorumluluk ve özerkliğe sahip olabilme, merkezi olmayan bir örgütsel yapı ortaya çıkacaktır. Oluşan örgütsel yapı ve örgüt iklimi, yaratıcı kişilerin örgüte bağlılığını etkileyecektir.

Günümüz işletmelerinin en önemli sermayesi bilgidir. Bilgi organizasyonlarında etkinlik ve verimliliği yükselten en önemli faktör, yaratıcı kişiliklere sahip çalışanlara, çalışmalarında özgür bir ortam sağlamaktır. Yaratılacak ortamda bazı özendirici faktörlerin bulunması, iş tatminini de arttıracaktır. Sorunları seçme özgürlüğü, iyi bir yönetim tarzı, gösterilen performansa göre ilerleme, liyakata göre ücret politikası uygulama, mücadele gerektiren ve başarıya duygusu veren zor işlerde görev alma özendirici faktörlerden arasındadır (Barutçugil, s.189).

Bilgiyi yaratan insanın özellikleri arasında, yaratıcılığın yanısıra girişimcilikte önem kazanmaktadır. Girişimcilik, hem ülke hem de dünya ekonomileri üzerinde canlandırıcı bir etkiye sahiptir.

Son yıllarda, satış hacmi ve istihdam yaratma açısından esnek yapıları nedeniyle küçük işletmeler ve girişimcilik önem kazanmıştır. (Ceylan ve Demircan, <http://www.isletme.istanbul.edu.tr> prg : 3)

Bu nedenle girişimciliği etkileyen faktörlerin ve girişimci kişiliklerin belirlenmesi ve potansiyel girişimcilerin özendirilmesi ve istihdamı da önemli hale gelmiştir. Girişimcilik, yenilik ve yaratıcılığın kaynağı sayılabilir.

Girişimci kişilik özelliklerine bakıldığında, yaratıcı düşüncüyü ortaya çıkaran birçok yönünün olduğu görülmektedir. Bu özellikler aşağıdaki şekilde sıralanabilir (www.yenibir.com)

- Hızlı düşünmek
- Belirsizlik altında karar almak
- Kararlı ve azimli olmak
- Güçlü sezgi sahibi olmak
- İyi bir gözlemci olmak ve hayal gücünün yüksek olması
- Esnek, yaratıcı ve kendine güvenin olması
- Düşünme ve muhakeme yeteneğinin güçlü olması
- İkna yeteneğine sahip olmak
- İyi iletişim kurabilmek

Kişiliğin temel belirleyicilerinden olan ailenin girişimcilik üzerindeki etkisi de incelenmesi gereken bir faktör olmaktadır.

Ailenin tutumu ve olaylara bakış açısı kişilerin "girişimci" nitelikleriyle yakından ilgilidir. Aşırı korumacı aileler, birey üzerinde girişimcilik açısından olumsuz etkiye sahiptirler. Girişimcilik, ailenin eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyi ile de yakından ilgili olabilir. Kuhn, iş hayatına atılan çoğu kişinin, babalarının da aynı işi yapmış olduğunu belirtmektedir. (Ceylan ve Demircan, <http://www.isletme.istanbul.edu.tr> : prg 3) Bu çalışmalar bize kişilerin girişimcilik özellikleri üzerinde yetiştiği ortamın etkisi konusunda bilgi vermektedir. Bunun yanısıra, kişinin girişimcilik özelliklerinin geliştirilmesi için, toplumsal kurumlara, eğitim konusunda önemli görevler düşmektedir. İşletmelerde, statükoyu koruma, var olanla yetinme, risk almaktan kaçınma, fırsatları değerlendirmekte çekingen davranma gibi yönetici tutumları, yaratıcı düşünceye sahip bireylerde

girişimciliğin ortaya çıkmasını engellemektedir. (Dalan, <http://www.egiad.org.tr> : prg11)

AİLENİN TUTUMLARININ GENÇLERİN KARAR SÜREÇLERİNDE ETKİSİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Araştırmanın Konusu, Amacı ve Önemi

"Ailelerin, Gençlerin Karar ve Tutumları Üzerindeki Etkileri" konulu bu çalışmada temel amaç, gençlerin genel olarak herhangi bir konuda karar verirken ailelerinden ne ölçüde etkilendiklerinin ve bu etkileneceğe karşı gençlerin tutumlarının saptanmasıdır. Elde edilen bulgulara dayanarak, ailelerin ve gençlerin tutumlarının benzerliği yada farklılığı konusunda yoruma varılabilecek ve gençlerin karar süreçlerindeki davranış biçimleri saptanabilecektir.

Bu temel düşünceden yola çıkarak, ailelerin gençler üzerinde etkili olduğu karar alanları, ailelerin demografik özellikleri ve ailelerin davranış biçimleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma Evreni ve Örneklem Grubu

Gençlerin kararlarına ailelerin etkisini araştırmaya yönelik bu çalışma, Y.T.Ü. İ.İ.B.F. İşletme ve İktisat Bölümü öğrencilerinden oluşan bir evren içindeki örneklem grubuna uygulanmıştır. Ana kütlede 435 kişilik bir örneklem grubu seçilmiştir.

Veri Toplama Teknikleri

Araştırma ölçümünde, araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anketin başlangıcında, cinsiyet, yaş, doğum yeri ve mezun olunan okulu içeren sorulara yer veren bir bölüm bulunmaktadır. İlk 8 soru, aile ile birlikte oturup oturmam, babanın hayatta olup olmaması, yaşı, eğitim durumu mesleği, kardeşlerin sayıları ve yaşları, ailenin gelir düzeyini içeren; bireyi tanımayla yönelik sorulardır.

Ankette yer alan diğer 13 soru, ailelerin gençlerin kararları üzerindeki etkisini ölçmeye yöneliktir. Bu sorulardan 9 tanesi “A” ve “B” şıklarından oluşmaktadır. “A” şıkları çeşitli karar alanlarında ailenin gençlere karşı tutumunu belirlemeye, “B” şıkları ise, ailenin bu tutumlarına karşı gençlerin yaklaşımını ölçmeye yöneliktir.

Karar ile ilgili sorulardan 10., 18. ve 20. sorular dışındaki sorular 5’li Likert Ölçeği ile hazırlanmıştır. Ailelerin davranış biçimlerini, otoriter, demokratik ve serbest bırakıcı(liberal) olmak üzere sınıflandıran 10. soruda derecelendirme tipi ölçek kullanılmış, “gencin çalışıp çalışmadığını” belirleyen 18. soru ile “gencin üniversite tercihinde etkisi olan kesim”i belirleyen 20. soru çoktan seçmeli olarak düzenlenmiştir.

Araştırmada Kullanılan İstatistik Yöntemler

Ankete verilen yanıtlar, araştırmacı tarafından, anket kod numarasına göre bilgisayara yüklenmiştir. Bilgisayara yüklenen verilerin analizinde, deneklerin bireysel değişkenlere göre dağılımlarını belirlemek amacıyla frekanslar ve dağılımlar bulunmuştur. Y.T.Ü. İ.İ.B.F. öğrencilerinin ailelerinin tutumlarını ve ailelerin tutumlarını gençlerin algılayışlarını belirlemek amacıyla her bir soruya ilişkin yanıtların frekans dağılımları alınmıştır. Bunun dışında, aralarında pozitif korelasyon bulunduğu düşünülen sorular için oluşturulan hipotezler için chi-square testi yapılmış, korelasyonları hesaplanmış ve çıkan sonuçlar yorumlanmıştır.

Araştırmanın Tanımlayıcı İstatistik Bulguları

1. Değişken cinsiyet ile ilgili olup; 435 kişilik örneklem grubunun 243’ü kız, 192’si erkek öğrencidir.

2. Değişken olan yaş ile ilgili tanımlayıcı istatistik sonuçlarına göre anketi yanıtlayan gençlerin yaş aralığı 18 ile 28 arasındadır. Örneklem grubunun %88,1’i 18-21 yaş, %10,3’ünü 22-24 yaş, %1,5’ini ise 25-28 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır.

3. Değişken gençlerin mezun oldukları okullara ilişkindir. Gençlerin mezun oldukları okullar, sırasıyla 167 kişi (%38,4) Devlet Liseleri, 134 kişi (%30,8) Anadolu Liseleri, 119 kişi (%27,4) özel okul mezunudur. Bu okulları 7 kişi (%1,6) Endüstri Meslek Lisesi ve 3 kişi (%0,7) ile İmam Hatip Lisesi mezunu takip etmektedir. Örneklem grubundaki 5 öğrenci (%1,1) bu soruyu yanıtlamamıştır.

4. Değişken gencin ailesi ile birlikte oturup oturmadığına ilişkindir. Sonuç; 435 öğrenciden 36’sının (%77,2) ailesi ile birlikte oturmaktadır. 57 öğrenci (%13,1) arkadaşları ile, 26 öğrenci (%6,0) yalnız, 16 öğrenci (%3,7) ise akrabaları ile yaşamaktadır.

5. Değişken “babanın hayatta olup olmadığı”dır. 435 öğrencinin 412’sinin (%94,7) babası hayattadır.

6. Değişken “babanın yaşı”dır. 435 gençten 276’sının (%63,4) babası 46-55 yaşları arasındadır. 78 öğrencinin(%17,9) babası 35-45 yaşları arasında, 61 öğrencinin (%14,0) babası ise 56 yaş üzerindedir. 20 öğrenci (%4,6) bu soruyu yanıtlamamıştır.

7. Değişken “babanın eğitim durumu”na ilişkindir. 435 öğrenciden 215’inin (%49,4) babası yüksek öğrenim görmüştür. Öğrencilerin 113’ünün (%26,0) babası lise, 101’inin %23,2) babası ilköğretim ve ortaokul mezunudur. 6 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

8. Değişken “babanın mesleği”dir. 435 gencin 187’sinin (%43) babası “serbest meslek” sahibidir. 57’si (%13,1) yöneticilik yapmakta, 87’si (%20,0) ise işçi ve memur olarak çalışmaktadır. Gençlerin babalarının 92’sinin (%21,1) emekli-işsiz sınıfına girmektedir. 12 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

9. Değişken “kardeşlerin olup olmaması”dır. 435 gençten 385’inin kardeşi vardır. 48 öğrencinin kardeşi bulunmamaktadır. 2 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

10. Değişken “kardeş sayısı”na ilişkindir. 244 gencin (%56,1) 1 kardeşi vardır. 93’ünün (%21,4) 2, 32’sinin (%7,4) 3, 15’inin (%3,4) 4, 4’ünün (%0,9) 5 ve daha fazla kardeşi bulunmaktadır. 47 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

11. Değişken “ailenin gelir düzeyi”dir. 435 gençten 259’unun (%59,6) ailelerinin toplam aylık geliri 250-750 milyon, 162’sinin (%37,2) 750 milyondan fazladır. Bu soruya 14 öğrenci yanıt vermemiştir.

12. Değişken “ailenin, gencin genel kararlarını etkileme sıklığı”dır. 435 gencin 229’u (%52,6) bu soruya “bazen” yanıtını vermiştir. 106’sı (%24,4) ailelerinin kararlarını “çoğunlukla” etkilediğini, 77’si (%17,7) “nadiren”, 15’i (%3,4) ise hiç etkilemediğini belirtmişlerdir. Gençlerden 6’sı (%1,4) bu soruya “her zaman” yanıtını verirken, 2 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

13. Değişken “gencin, kararlarını ailenin ne ölçüde etkilemesi gerektiği” konusundaki tutumudur. 431 gençten 245’i (%56,3) “bazen”, 101’i (%23,2) “nadiren”, 58’i (%13,3) “çoğunlukla”, 24’ü (%5,5) “hiç”, 3’ü (0,7) ise “her zaman” kararlarını ailelerin etkilemesi gerektiğini düşünmektedirler. Soruya 4 öğrenci yanıt vermemiştir.

14. Değişken “gencin kendisine karşı ailesinin davranış biçimini algılaması”dır. 298 öğrencinin (%68,5) ailesinin tutumunun “demokratik”, 118’inin (%27,1) “serbest bırakıcı”, 17’sinin (%3,9) “otoriter” olarak değerlendirildiği görülmüştür. 2 öğrenci soruyu yanıtlamamıştır.

15. Değişken “ailelerin kendilerine karşı olan davranış biçimlerini değerlendirmesidir. 432 gençten 247’si (%56,8) ailelerin davranış biçimlerine “katıldıklarını” 102’si (%23,4) ise “kesinlikle katıldıklarını” ifade etmişlerdir. 60 genç bu konuda kararsızken, 23 genç ailelerinin tutumlarına katılmamaktadır.

16. Değişken “ailelerin gelenek ve göreneklere bağlılık derecesi”ne ilişkindir. 431 gençten 223’ünün (%51,3) ailesi geleneklere “oldukça bağlı” olarak değerlendirilmiştir. 43’ünün (%9,9) ailesi gelenek ve göreneklere “çok bağlı”, 10’unun (%2,3) ise “son derece bağlı” olduğu saptanmıştır. 143 gencin ailesini gelenek ve göreneklere bağlılığının “az” olduğu, 12’sinin (%2,8) “bağlı olmadığı” anlaşılmaktadır.

17. Değişken “gençlerin gelenek ve göreneklere bağlılıkları”dır. 432 gençten 179’u (%41,1) kendisini gelenek ve göreneklere “az bağlı”, 165’i (%37,9) “oldukça bağlı”, 19’u (%4,4) “çok bağlı”, 5’i (%1,1) ise “son derece bağlı” olarak tanımlanmıştır. 64 genç gelenek ve

göreneklere “hiç bağlı olmadığı”ni ifade etmiştir. 3 kişi soruyu yanıtlamıştır.

18. Değişken “giyim tarzında ailenin etkisi”ni ölçmeye yöneliktir. 430 gençten 198’i (%45,5) ailesinin giyim konusunda “hiç etkili olmadığı”ni, 136’sı (%31,3) “az etkili” olduğunu açıklarken, gençlerin 81’i (%18,6) ailelerin bu konuda “kısmen etkili”, 14’ü (%3,2) “oldukça etkili”, 1 kişi ise “tamamen etkili” olduğunu belirtmiştir. 5 kişiyi soruyu yanıtlamamıştır.

19. Değişken “gencin giyim tarzına etkisi açısından ailenin davranış biçimini yorumlaması”dır. 423 gençten 167’si (%38,4) ailenin bu tutumunu “son derece olumlu”, 71’i (%16,3) “çok olumlu”, 120’si (%27,6) “oldukça olumlu” bulmaktadır. 65 genç ise ailelerin giyim konusundaki tutumlarına “olumsuz” bulmaktadır.

20. Değişken “gencin aynı cinsten arkadaş seçimine ailenin etkisi”dir. 430 gençten 236’sı (%54,3) ailelerinin aynı cinsten arkadaş seçimine ailelerin aynı cinsten arkadaş seçimine “hiç” karışmadıklarını, 121’i (%27,8) “nadiren” karıştıklarını belirtmişlerdir. 64’ü (%14,7) “bazen”, 8’i (%1,8) “oldukça”, 1’i ise “çok” karıştıklarını ifade etmişlerdir.

21. Değişken “gençlerin aynı cinsten arkadaş seçimlerine ailelerin karışması konusundaki tutumları”dır. 421 gençten 199’u (%45,7) ailenin tutumunu “son derece olumlu”, 85’i (%19,5) “çok olumlu” bulmaktadır. Gençlerin 34’ü (%7,8) bu tutumu “çok az olumlu”, 12’si (%2,8) “olumsuz” bulmaktadır.

22. Değişken “gençlerin karşı cinsten arkadaş seçimi konusunda ailelerin tutumları”dır. 431 gençten 196’sının (%45,1) ailesi, karşı cinsten arkadaş seçimlerine “hiç” karışmamakta, 128’inin (%29,4) ise “nadiren” karışmaktadır. 74 gencin ailesi “bazen”, 23’ünün (%5,3) “oldukça”, “10’unun (%2,3) ise “çok” karışmaktadır.

23. Değişken “gencin karşı cinsten arkadaş seçimine ailesinin karışmasını nasıl değerlendirdiği”ne ilişkindir. 427 gençten 165’i (%37,9) ailenin bu tutumunu “son derece olumlu”, 81’i (%18,6) “çok olumlu”, 99’u (%22,8) “oldukça olumlu” bulmakta; 61 genç (%14,0) bu tutumu “çok az olumlu”, 21 genç (%4,8) ise “olumsuz” olarak değerlendirmektedir.

24. Değişken “gençlerin arkadaşları ile dışarı çıktıklarında eve dönüş saati konusunda ailelerin etkisi”dir. Elde edilen bulgular sonucu, 429 gencin ailelerinden, bu konuda 32’sinin(7,4) “tamamen”, 79’unun(18,2) “oldukça”, 132’sinin(%30,3) “kısmen” etkili olduğu görülmektedir. 101’inin(%23,2) ailesi gençlerin eve dönüş saatleri konusunda “çok az”, 85’inin(%19,5) ise “hiç” etkili olmadığı saptanmıştır.

25. Değişken “gençlerin eve dönüş saati kararı üzerindeki aile etkisine karşı tutumları”dır. 429 gencin 96’sı(%22,1) bu kararı “son derece olumlu”, 83’ü(%19,1) “çok olumlu”, 126’sı(%29,0) “oldukça olumlu” bulmaktadır. 90 genç(%20,7) ailelerin bu davranışını “çok az olumlu” bulurken, 34’ü(%7,8) davranışı “olumsuz” olarak değerlendirilmektedir.

26. Değişken “ailelerin yarıyıl tatilini değerlendirme kararına etkisi”dir. 427 gençten 110’u(%25,3) ailelerin tatil kararında “çok az”, 103’ü(%23,7) “hiç” etkili olmadıklarını belirtirken, 110’u(%25,3) “kısmen”, 88’i(%20,2) “oldukça”, 16’sı(%3,7) ise “tamamen” etkili olduklarını ifade etmişlerdir.

27. Değişken “tatil kararına ailelerin etkisinin nasıl olması gerektiği konusunda gençlerin değerlendirmeleri”dir. 423 gençten 96’sı(%22,1) “hiç etkili olmaması”, 72’si(%16,6) “etkili olmaması” gerektiği görüşündedir. 218 genç(%50,1) “kısmen etkili olması” gerektiğini belirtirken, 32’si(%7,4) ailelerin tatil kararında “oldukça etkili olması”, 5’i(%1,1) ise “tamamen etkili olması” görüşündedir.

28. Değişken “gençlerin ilk kez kendi gereksinimlerini tek başlarına karşıladıkları yaş”a ilişkindir. 189 genç tek başlarına kendi gereksinimlerini “henüz karşılamadığı”nı belirtirken, 130 genç bu soruyu “17 yaş sonrası”, 105’i ise “17 yaş öncesi” olarak yanıtlamıştır.

29. Değişken “gençlerin herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları”na ilişkindir. Soruya yanıt veren 425 gençten 355’i(%81,6) herhangi bir işte çalışmadığını, 70 genç(%16,1) ise çalıştığını belirtmiştir.

30. Değişken “gencin harçlıklarını harcama konusunda ailelerin etkisi”dir. 424 gençten 184’ü (%42,3) ailelerin bu konuda “etkili

olmadığı”nı, 109’u (%25,1) “çok az etkili olduğu”nu, 94’ü (%21,6) “kısmen etkili olduğu”nu, 25’i (%5,7) “oldukça etkili olduğu”nu 12’si (%2,8) ise “tamamen etkili olduğu”nu belirtmektedir.

31. Değişken “harçlıkların harcanması konusunda, gencin ailenin etkisine karşı tutumu”dur. 425 gençten 164’ü (%37,7) ailenin bu konudaki etkisini “son derece olumlu”, 101’i (%23,2) “çok olumlu”, 108’i (%24,8) ise “oldukça olumlu” bulmaktadır. Bu tutumu, 41 genç (%9,4) “çok az olumlu”, 11 genç (%2,5) “olumsuz” karşılamaktadır.

32. Değişken “gencin kendisinin verdiği kararlardan duyduğu memnuniyet derecesi”dir. 426 gençten 205’i (%47,1) kendi verdikleri karardan “memnun”, 172’si (%39,5) ise “çok memnun” olduklarını belirtmişlerdir. 38 gencin (%8,7) bu konuda “kararsız”, 10’unun (%2,3) ise verdikleri kararlardan “memnun olmadıkları” görülmektedir.

Hipotezler ve Bulgular

Cinsiyet İle İlgili Hipotezler

1. Cinsiyet/Ailenin Gençlerin Kararlarını Etkilemesi

H_0 =Genel olarak gençlerin kararları üzerinde ailelerin etkisi kız ve erkekler için aynıdır.

H_1 =Gençlerin kararları üzerinde ailelerin etkisi kız ve erkekler için farklı olmaktadır.

d.f. = 4 serbestlik derecesinde;

X^2 ’nin tablo değeri 7,78’dir.

X^2 ’nin hesaplanan değeri (8,57), tablo 1’de gösterildiği gibi, tablo değerinden büyük olduğundan H_0 hipotezini kabul etmemiz gerekmektedir. Ailelerin, gençlerin kız yada erkek olmasına bağlı olarak, onların kararlarını etkileme sıklığının değişmediği sonucuna varabiliriz.

2. Cinsiyet/Gençlerin Etkilenmeye Karşı Tutumları
 H_0 =Kız yada erkek olsun, gençlerin, ailelerinin onların kararlarını etkilemeleri konusundaki görüşleri aynıdır.

H_1 =Ailelerin, gençlerin kararlarını etkilemeleri konusundaki görüşleri kız ve erkekler için farklı olmaktadır.

d.f. = 4 serbestlik derecesinde olduğunda;

X^2 ’nin tablo değeri 7,78’dir.

X^2 'nin hesaplanan değeri, tablo 2'de gösterildiği gibi, 4,78'dir. X^2 'nin hesaplanan değeri, tablo değerinden küçük olduğundan H_0 hipotezini red, H_1 hipotezini kabul etmemiz gerekmektedir. Bu bulguya dayanarak, kız ve erkek öğrencilerin, ailelerinin onların kararlarını etkilemeleri üzerinde etkisi konusunda farklı görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

3. Cinsiyet / Ailelerin Gençlere Karşı Tutumları

H_0 =Ailelerin, kız yada erkek çocuklarına karşı tutumları aynıdır.

H_1 =Ailelerin çocuklarına karşı tutumları, onların kız yada erkek olmalarına göre farklı olmaktadır.

d.f. = 2 serbestlik derecesinde olduğunda;

X^2 'nin tablo değeri 4.60'tır (tablo3). X^2 'nin hesaplanan değeri 10.72'dir.

X^2 'nin hesaplanan değeri, tablo değerinden büyük olduğu için, H_0 hipotezini red, H_1 hipotezini kabul etmek gerekmektedir.

Ailelerin, çocuklarının cinsiyetine bağlı olarak, onlara karşı farklı davranış gösterdikleri yorumunu yapabiliriz.

Mezun Olunan Okul ile İlgili Hipotezler

1. Mezun Olunan Okul/Gençlerin ailenin kararlarından etkilenmeleri

H_0 =Gençlerin karar verme süreçlerinde, aileden etkilenme dereceleri üzerinde mezun oldukları okul bir farklılık yaratmamaktadır.

H_1 =Gençlerin kararlarında aileden etkilenme dereceleri, onların devlet lisesi, kolej yada meslek liselerinden mezun olmalarına göre farklılık göstermektedir.

d.f. = 4 serbestlik derecesinde;

$X^2_{tab}=23.54$

$X^2_{hes}=23.65$ 'dür.

$X^2_{hes} > X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 5), H_1 hipotezini kabul etmek gerekmektedir.

Gençlerin mezun oldukları okullar ailelerden etkilenmeleri üzerinde çok az bir fark yaratmaktadır.

2. Mezun Olunan Okul/Etkilenmeye Karşı Gençlerin Tutumu

H_0 =Gençlerin ailelerinden etkilenmelerine karşı tutumları üzerinde, onların mezun oldukları okulların bir etkisi yoktur.

H_1 =Gençlerin Mezun Oldukları okullar, ailelerin onları ne derece etkilemeleri gerektiği konusunda tutum farklılığına neden olmaktadır.

d.f. = 4 olduğunda;

$X^2_{tab}=23.54$

$X^2_{hes}=26.0$ 'dir.

$X^2_{hes} > X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 6), H_1 hipotezi kabul edilmektedir.

Gençler, mezun oldukları okullara bağlı olarak, ailelerin onları etkilemeleri karşısında farklı tutumlara sahiptirler.

3. Mezun Olunan Okul/Ailenin gençlere davranış biçimi

H_0 =Ailenin gençlere karşı davranış biçimleri, onların mezun oldukları okula göre farklılık göstermemektedir.

H_1 =Ailelerin, gençlere davranış biçimleri onların mezun oldukları okullara göre değişmektedir.

d.f. =8 serbestlik derecesinde;

$X^2_{tab}=13.36$

$X^2_{hes}=8.33$ 'tür.

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 7), H_0 hipotezini kabul etmek gerekmektedir.

4. Mezun Olunan Okul/Gençlerin, ailelerinin davranış biçimini benimsemeleri

H_0 =Gençlerin mezun oldukları okul ile, ailelerin onlara karşı tutumlarını benimseme derecelerinde bir farklılık yoktur.

H_1 =Gençler, mezun oldukları okula göre, ailelerin davranışlarına karşı farklı tutum içindedirler.

d.f. =16 serbestlik derecesinde;

$X^2_{tab}=23.54$

$X^2_{hes}=23.65$ 'dür.

$X^2_{hes} > X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 8), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

Gençlerin Aileleri ile Birlikte Oturmaları İle İlgili Hipotezler

1. Aileleri ile birlikte oturma/Gençlerin kararlardan etkilenme dereceleri

H_0 =Aileleri ile birlikte oturup oturmamak, gençlerin kararlardan etkilenmeleri üzerinde bir etki yaratmamaktadır.

H_1 = Ailesi ile birlikte yaşayıp yaşamamak, gençlerin, ailelerinin kararlarından etkilenmeleri üzerinde rol oynamaktadır.

d.f. =12 serbestlik derecesinde;

$X^2_{tab}=18.55$

$X^2_{hes}=8.98$ 'dür.

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 11), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

Aileleri ile birlikte oturup oturmamak, gençlerin ailelerinden etkilenmeleri üzerinde bir farklılığa neden olmamaktadır.

2. Aile ile birlikte oturma/Gençlerin ailelerin etkisi konusundaki tutumu

H_0 = Ailesi ile birlikte oturan yada ayrı oturan gençlerin ailelerin onları etkilemelerine karşı tutumları aynıdır.

H_1 = Ailesi ile oturup oturmamak, gençlerin, ailelerinin onları etkilemelerine karşı farklı tutumlara sahip olmasına neden olmaktadır.

d.f. =12 serbestlik derecesinde;

$$X^2_{tab}=18.55$$

$$X^2_{hes}=11.04'tür.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 12), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

Ailelerin Gelir Düzeyi ile İlgili Hipotezler

1. Gelir düzeyi/Gençlerin ailelerinden etkilenme dereceleri

H_0 = Ailenin gelir düzeyinin yüksek yada düşük olması, gençlerin ailelerinin kararlarından etkilenme dereceleri üzerinde rol oynamaz.

H_1 = Ailenin gelir düzeyi, gençlerin ailelerinin kararlarından etkilenmeleri üzerinde rol oynamaktadır.

d.f. =16 serbestlik derecesinde;

$$X^2_{tab}=23.54$$

$$X^2_{hes}=17.66'dır.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 9), H_0 hipotezi kabul edilecektir

2. Gelir düzeyi/Gençlerin ailelerinin etkilemesine karşı tutumları

H_0 = Ailelerinin yüksek yada düşük gelir düzeyinde olmaları, gençlerin,ailelerinin onlar üzerindeki tutumlarını değerlendirmeleri üzerinde bir farklılığa neden olmamaktadır.

H_1 = Ailelerinin gelir düzeylerinin farklılığına bağlı olarak gençler, ailelerinin onları etkilemelerini farklı değerlendirmektedirler.

d.f. =16 olduğunda;

$$X^2_{tab}=23.54$$

$$X^2_{hes}=10.09'dur.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 10), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

Babanın Yaşı ile İlgili Hipotezler

1. Babanın Yaşı/Gençler üzerinde ailenin etkisi

H_0 = Babanın yaşı, ailelerin gençlerin kararlarını etkilemeleri üzerinde bir etki yapmamaktadır.

H_1 = Babanın yaşı, ailenin gençler üzerindeki etkisinde rol oynar.

d.f. =16 serbestlik derecesinde;

$$X^2_{tab}=23.54$$

$$X^2_{hes}=34.24'tür.$$

$X^2_{hes} > X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 13), H_1 hipotezi kabul edilecektir.

2. Babanın Yaşı/Gençlerin, ailelerinin onlar üzerindeki etkilerine karşı tutumları

H_0 = Babanın yaşı ile ailelerin onları etkilemelerine karşı tutumları arasında bir ilişki yoktur.

H_1 = Gençlerin, ailelerinin onları etkilemelerine karşı tutumları ile babalarının yaşları arasında bir ilişki bulunmaktadır.

d.f. =16 serbestlik derecesinde;

$$X^2_{tab}=23.54$$

$$X^2_{hes}=12.69'dur.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 14), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

3. Babanın yaşı/Ailelerin Gençlere karşı Davranış Biçimi

H_0 = Babanın yaşı ile ailelerin gençlere davranış biçimi biçimleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 = Babanın yaşı, ailenin gençlere davranış biçimi üzerinde etkili olmaktadır.

d.f. =8 olduğunda;

$$X^2_{tab}=13.36,$$

$$X^2_{hes}=10.70'tir.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 15), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

4. Babanın yaşı/Ailenin gelenek ve göreneklere bağlılık derecesi

H_0 = Babanın yaşı ile ailenin gelenek ve göreneklere bağlılığı arasında bir ilişki yoktur.

H_1 = Babanın yaşı ile ailelerin gelenek ve göreneklere bağlılığı arasında bir ilişki bulunmaktadır.

d.f. =16 serbestlik derecesinde;

$$X^2_{tab}=23.54$$

$$X^2_{hes}=19.62'dir.$$

$X^2_{hes} < X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 16), H_0 hipotezi kabul edilecektir.

5. Babanın yaşı/Gençlerin gelenek ve göreneklere bağlılığı

H_0 = Babanın yaşı ile gençlerin gelenek ve göreneklere bağlılığı arasında bir ilişki yoktur.

H_1 =Babanın yaşı ile gençlerin gelenek ve göreneklere bağlılığı arasında bir ilişki bulunmaktadır.

d.f. =16

$$X^2_{tab}=23.54,$$

$$X^2_{hes}=40.88'dir.$$

$X^2_{hes} > X^2_{tab}$ olduğundan (tablo 17), H_1 hipotezi kabul edilecektir.

ARAŞTIRMANIN YORUMU VE ÖNERİLER

Toplumlarda sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda önemli değişiklikler olmakta, bu süreç içinde, toplumun temel birimi olan “aile” de düşünsel ve yapısal olarak değişimden etkilenmektedir.

Ailenin sahip olduğu tutum ve davranış biçimleri, 15-24 yaş arasındaki gençlerin ilerdeki davranışları için belirleyici olmaktadır. Bir yandan aile yapıları değişirken, gençlere yaklaşımları da değişmektedir. Bu çalışmada, aile yapısındaki değişimleri saptamak ve bu değişimlere bağlı olarak, ailelerin gençlere davranış biçimlerinin de değişebileceği beklentisi içinde, ailelerin gençlere önemli kararlardaki etkisini test etmek amacıyla, 435 üniversite öğrencisi ile bir anket çalışması yapılmıştır.

Çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak, ailelerin tutum ve düşünce yapıları, gençler üzerinde önemli kararlardaki etkileri, gençlerin bu etkilenmeye karşı tutumları konusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılabilir;

Aile yapılarının çekirdek aile yapısına uygun olduğu görülmektedir. Gelir düzeyinin genellikle (%73.6) bir milyardan az olduğu, gençlerin babalarının, çoğunlukla serbest meslek sahibi, işçi ve memur olduğu söylenebilir. Aileler gelenek ve göreneklere bağlı sayılabilir (%63.5). Babanın yaşının, ailenin gelenek ve göreneklere bağlılığı arasında bir ilişki olduğu da elde edilen sonuçlar arasındadır. Ailelerin, gençlerin kararlarını “bazen” etkiledikleri; gençlerin, giyim, aynı yada karşı cinsten arkadaş seçimi, harçlıkların harcanması, eve dönüş saatleri ve tatil konularındaki kararlarının etkilemedikleri görülmektedir. Ailelerin çoğunluğunun, gençler tarafından “demokratik” ve “serbest bırakıcı” olarak tanımlanmaları, ailelerin yukarıdaki tutumlarını desteklemektedir.

Gençler ailelerinin tutum ve davranışlarını olumlu bulmaktadırlar. Gençlerin %56’sı, ailelerin onların kararları üzerinde “bazen” etkili olmaları gerektiğini düşünmektedir. Bu sonuç, gençlerin henüz, tam anlamıyla kendi başlarına karar verme yetisine sahip olmadıklarını, karar vermede ailenin etkisinin devam ettiğini ve gençlerin aileye olan güven ve inançlarını göstermesi açısından önemlidir. Gençler, giyim, aynı yada karşı cins arkadaş seçimi, harçlıkların harcanması ve tatil konularında aileleri ile genellikle aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Ancak, bulgular incelendiğinde, gençlerin eve dönüş saati konusunda aileleri ile az da olsa bir çatışma içinde oldukları görülmektedir.

Gençlerin gelenek ve göreneklere bağlılığının, aileye oranla daha az olduğu görülmektedir. Gençlerin %43’ü gelenek ve göreneklere bağlı olduğunu ifade ederken, 64 genç “hiç” bağlı olmadığını belirtmiştir. Oysa, ailelerden yalnızca 12’si gelenek ve göreneklere bağlı olmadıklarını belirtmiştir.

Gençlerin cinsiyeti, ailesi ile birlikte yaşamaları ve ailenin gelir düzeyi, ailelerin gençlerin kararlarını etkilemeleri üzerinde rol oynamadığını, ancak, babanın yaşının, ailenin gençler üzerindeki etkisinde rolü olduğunu ortaya çıkmaktadır. Gençlerin, ailelerin etkilemelerine karşı tutumları, cinsiyete ve mezun olunana okula bağlı olarak farklılık göstermektedir.

Çalışmada elde edilen bulgularla oluşturulan hipotez ile, ailelerin, gençlerin cinsiyetlerine bağlı olarak, onlara farklı davrandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın, belirli bir örneklem grubu üzerinde yapılmış olması, ülkemiz genelinde, ailelerin gençlere yaklaşımı ve gençlerin tutumlarının belirlenmesi açısından bir kısıt oluşturmaktadır. Yalnızca bu grup kapsamında ortaya çıkan aile profili ile bazı sonuçlara varmak olasıdır.

Elde edilen tüm sonuçlar, ailelerin davranış biçiminin “demokratik” ve “liberal” bir eğilim içinde olmalarına karşın; ailenin, kız ve erkek çocuklarına farklı yaklaşımlarının devam ettiğini; ailede “baba” faktörünün gençlerin kararların üzerinde ve ailenin gelenek ve göreneklere bağlılığında rol oynadığını göstermektedir.

Bir geçiş toplumunu olma özelliğimizden dolayı, aileleri tam anlamıyla “modern” yada “geleneksel” olarak tanımlama güçlüğü ortaya çıkmaktadır. Her ne kadar ailelerin gençlere demokratik davrandıkları sonucuna varılmışsa da, ailelerin, sahip olunan gelenekselliğe bağlı olarak, kızlarının kararları üzerinde daha etkili olduğu yorum yapılabilir. Oysa çalışmada, gençlerin kendi verdikleri kararlardan memnun oldukları sonucu elde edilmiştir. Zaman zaman yanlışlığa düşseler bile, gençlere davranış özgürlüğü tanınarak, yetki ve sorumluluk verilerek onların karar verme yetenekleri geliştirilebilir.

Araştırmamızın temel amacı, ailelerin tutum ve davranışları ile gençlerin ilerdeki tutum ve davranışlarının benzerlik göstereceği varsayımın-

dan hareketle, ailelerin tutumların belirlenmesidir. Bu noktada, ailelerin %96 gibi büyük oranda demokratik ve serbest bırakıcı tutum içinde olmaları, gençlerin gelecekte yer alacağı görev ve sorumluluk alanlarında bağımsız, özerk, yaratıcı, girişimci davranabilecekleri konusunda ümit verici bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeniliklerin ortaya çıkarılması ile eşdeğer görülen yaratıcılık özellikleri ve girişimciliğin, kişiliğin bir parçası haline gelmesinin, ailenin tutum ve davranışları ile yakından ilgilidir. Bu nedenle, ailenin tutumlarının belirlenmesinin, geleceğin organizasyonlarında yer alacak olan yönetici adaylarının davranışlarının ve beklentilerinin belirlenmesi anlamında da önemli olduğu görülmektedir.

Yapılan çalışma, gençlerin, ailelerinin tutumlarına yaklaşımları konusunda, onların eğilimleri hakkında bilgi verici olurken, işletmelerin geleceğe yönelik uygulamaları için de bilgi akışı sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

AKBAĞ, Müge (1994): "Liseli Ergenlerin Anne-Baba Tutumlarını Algılamaları ile uyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", (M.Ü. S.B.E. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

BARUTÇUGİL, İsmet (2002): Bilgi Yönetimi, İstanbul: Kariyer Yayıncılık.

COHEN, J. (1987): "Parent as Educational Models and Definers", Journal of Marriage and The Family, Vol.49(2).

DOĞAN, İsmail (1996): Sosyoloji-Kavramlar ve Sorunlar, İstanbul: Sistem Yayıncılık.

EKŞİ, Aysel (1990): Çocuk, Genç, Ana Babalar, İstanbul: Bilgi Yayınevi.

ERİPEK, Süleyman (1982): "Kuramsal Açından Çocuklardaki Problem Davranışların Nedenleri Ve Bir Sınıflandırma", A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 15, Sayı:2, Ankara: Eğitim Bilimleri Fak. Yayını.

FINDIKÇI, İlhami (1989): "Kişilik Nedir? Nasıl Oluşur?", Yaşadıkça Eğitim, Sayı: 7.

HARTMAN, S.J. HARRIS, O.J. "The Role of Parental Influence in Leadership", Journal of Social Psychology, Vol. 132 (2).

JERSILD, Arthur T. (1983): Çocuk Psikolojisi, çev. Gülseren Günçe, Dördüncü Basım, Ankara.

KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem (1985): İnsan ve İnsanlar, İstanbul: Beta Yayınları.

KOLASA, J. Blair (1979): İşletmeler İçin Davranış Bilimlerine Giriş, çev. Kemal Tosun ve diğerleri, İstanbul: İ.Ü. İşletme FAK. İşletme İktisadi Enstitüsü Yayını, Yayın No:42.

KUZGUN, Yıldız (1973) "Ana-Baba Tutumlarının Bireyin Kendini Gerçekleştirme Düzeyine Etkisi", Hacettepe Sosyal Eve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt:5, Sayı: 1.

MIDDLETON, E.B. (1993): "Parental Influence on Career Development: An Integrative Framework for Adolescent Career Counseling", Journal of Career Development, Vol. 19(3).

MORGAN, T. Clifford (1991): Psikolojiye Giriş, çev. Hüsnü Arıcı ve diğ., Sekizinci Basım, Ankara: H.Ü. Psikoloji Bölümü Yayınları, Yayın No:1.

SANTROCK, John W. and Steve R. Yussen (1989): Child Development: An Introduction, Fourth Edition, Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown Publishers.

TOSUN, Kemal (1987): İşletme Yönetimi, İstanbul Üniversitesi Yayını, Yayın No: 3462, Dördüncü Basım.

TÜRKEL, Asuman (1992): İşletme Yöneticilerinin Davranışlarına Yön Veren Hakim Kişilik Faktörleri ile Yönetimsel Davranış Arasındaki İlişkiler ve Uygulama, M.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Yayını, Yayın No: 394.

YAVUZER, Haluk (1988): Ana-Baba ve Çocuk, İstanbul: Remzi Kitabevi, İkinci Basım.

İNTERNET KAYNAKLARI

AYTAÇ, Serpil "Yaratıcı kişilik ve yönetici"
http://www.yenibir.com/articledisplay_kendinizitanayin/0,,lmt~0@lc~1@viewid~187890,00.asp
(14 Ekim 2003)

CEYLAN, Adnan ve Nigar Demircan. "Girişimciliği Etkileyen Faktörler ile Girişimci Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkilere Yönelik Bir Araştırma"
<http://www.isletme.istanbul.edu.tr/duyurular/kongrebook/60/kongre3.htm> (15 Eylül 2003)

DALAN, Fatih. "Girişimciliğin Değişen Rolü",
<http://www.egiad.org.tr/egiad/baskandan.asp> (10 Eylül 2003)

TEZCİ, Erdoğan ve Aysun Gürol “Oluşturmacı Öğretim Tasarımı ve Yaratıcılık”
<http://www.tojet.sakarya.edu.tr/archive/v2i1/Bildiri-1-%20m.gurol.htm> (16 Ekim 2003)

TÜRKBAY, Tümer ve diğ. “Aile Tutumları ve Çocuk Gelişimi Üzerine Etkileri”
<http://www.geocities.com/Athens/Atrium/6329/psdr13.htm>

“Aile İçi İlişkilerde Dikkat Edilecek Hususlar Çocuk Ana-Baba Arasındaki İlişkiler” (14 Eylül 2003)

“Yaratıcılığın önündeki engeller”
http://www.yenibir.com/articledisplay_yenibiryasa/m/0,,lmt~0@lc~1@viewid~277410,00.asp(30 Eylül 2003)

<http://koryurek.tripod.com/YARATICILIK.htm>
“Yaratıcılığın Faydaları”, (07 Ekim 2003)

Tablo 1. Cinsiyet/Ailenin, Gencin Genel Kararlarını Etkileme Sıklığı ve Gençlerin Tutumu

	12. Değişken				13. Değişken			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	N	%	n	%	N	%	n	%
Her zaman	2	0,8	4	2,1	1	0,4	2	1,0
Çoğunlukla	52	21,6	54	28,1	34	14,2	24	12,6
Bazen	125	51,9	104	54,2	127	52,9	118	61,8
Nadiren	51	21,2	26	13,5	62	25,8	39	20,4
Hiç	11	4,6	4	2,1	16	6,7	8	4,2

$X^2=8,57$

$p=0,073$

Tablo 2 . Cinsiyet/ Gencin, Kendisine Karşı Ailesinin Tutumunu Algılaması

14. Değişken	Kız		Erkek	
	n	%	n	%
Otoriter	9	3,7	8	4,2
Serbest Bırak.	81	33,5	37	19,4
Demokratik	152	62,8	146	76,4

$$X^2=10,7 \quad p=0,005^{**}$$

Tablo 3. Cinsiyet/Gencin, Ailesinin Genel Kararlarını Ne Ölçüde Etkilemesi Gerektiği Konusunda Tutumu

15. Değişken	Kız		Erkek	
	N	%	n	%
Kesin. katılıyorum	61	25,3	41	21,5
Katılıyorum	139	57,7	108	56,5
Kararsızım	27	11,2	33	17,3
Katılmıyorum	11	4,6	7	3,7
Hiç Katılmıyorum	3	1,2	2	1,0

$$X^2=3,76 \quad p= 0,439$$

Tablo 4. Mezun Olunan Okul/Ailenin, Gencin Genel Kararlarını Etkileme Sıklığı

12. Değişken	Devlet L.		Kolej		Anadolu L.		İmam Hatip		End. Meslek	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Her zaman	1	0,6	4	3,4	1	0,7				
Çoğunlukla	43	25,9	30	25,4	32	23,9			1	14,3
Bazen	86	51,8	67	56,8	69	51,5	1	33,3	2	28,6
Nadiren	31	18,7	15	12,7	26	19,4	1	33,3	3	42,9
Hiç	5	3,0	2	1,7	6	4,5	1	33,3	1	14,3

$$X^2=23,64 \quad p= 0,098$$

Tablo 5. Mezun Olunan Okul/Gencin, Ailesinin Kararlarını Ne Ölçüde Etkilemesi Gerektiği Konusunda Tutumu

13. Değişken	Devlet L.		Kolej		Anadolu L.		İmam Hatip		End. Meslek	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Her zaman			1	0,9	2	1,5				
Çoğunlukla	28	17,0	14	12,0	15	11,2			1	14,3
Bazen	92	55,8	80	68,4	69	50,7	2	66,7	1	14,3
Nadiren	35	21,2	18	15,4	39	29,1	1	33,3	5	71,4
Hiç	10	6,1	4	3,4	10	7,5				

$$X^2=26,0 \quad p= 0,054$$

Tablo 6. Mezun Olunan Okul/Gencin, Kendisine Karşı Ailesinin Tutumunu Algılaması

14. Değişken	Devlet L.		Kolej		Anadolu L.		İmam Hatip		End. Meslek	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Otoriter	10	6,0	4	3,4	3	2,2				
Serbest Bırak.	47	28,1	35	29,9	31	23,1	2	66,7	1	14,3
Demokratik	110	65,9	78	66,7	100	74,6	1	33,3	6	85,7

$$X^2=8,33 \quad p=0,431$$

Tablo 7. Mezun Olunan Okul/Gencin, Ailelerinin Davranış Biçimlerini Değerlendirmeleri

15. Değişken	Devlet L.		Kolej		Anadolu L.		İmam Hatip		End. Meslek	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Kesin. Katıl.	33	19,9	29	24,8	34	25,4	1	33,3	4	
Katılıyorum	106	63,9	63	53,8	72	53,7	1	33,3	3	14,3
Kararsızım	20	12,0	18	15,4	19	14,2	1	33,3		14,3
Katılmıyorum	4	2,4	6	5,1	8	6,0				71,4
Hiç Katılmıyor.	3	1,8	1	0,9	1	0,7				

$$X^2=13,33 \quad p= 0,648$$

Tablo 8. Gelir Düzeyi/Ailenin, Gencin Genel Kararlarını Etkileme Sıklığı

12. Değişken	250 mil. az		250-500 mil.		500-700 mil.		700 ml-1 mly.		1 milyar. çok	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Her zaman			1	0,8	2	2,3	2	3,3		
Çoğunlukla	15	30,0	27	22,7	22	25,0	10	16,4	29	28,7
Bazen	23	46,0	63	52,9	44	50,0	40	66,6	50	49,5
Nadiren	9	18,0	26	21,8	18	20,5	6	9,8	17	16,8
Hiç	3	6,0	2	1,7	2	2,3	3	4,9	5	5,0

$$X^2=17,66 \quad p=0,344$$

Tablo 9. Gelir Düzeyi/ Gencin, Ailesinin Kararlarını Ne Ölçüde Etkilemesi Gerektiği Konusunda Tutumu

13. Değişken	250 mil. az		250-500 mil.		500-700 mil.		700 ml-1 mly.		1 milyar. çok	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Her zaman					1	1,1	1	1,7	1	1,0
Çoğunlukla	8	16,0	19	16,1	10	11,4	6	10,0	14	13,9
Bazen	33	66,0	64	54,2	50	56,8	36	60,0	53	52,5
Nadiren	7	14,0	29	24,6	22	25,0	15	25,0	24	23,8
Hiç	2	4,0	6	5,1	5	5,7	2	3,3	9	8,9

$$X^2=10,09 \quad p=0,862$$

Tablo 10. Aile İle Birlikte Yaşayıp-Yaşamama/ Ailenin, Gencin Kararlarını Etkileme Sıklığı

12. Değişken	Yalnız		Ailemle		Arkadaşlarla		Akrabamla	
	n	%	n	%	N	%	n	%
Her zaman			5	1,5	1	1,8		
Çoğunlukla	5	19,2	87	26,0	9	16,1	5	31,3
Bazen	16	61,5	173	51,6	33	58,9	7	43,8
Nadiren	4	15,4	56	16,7	13	23,2	4	25,0
Hiç	1	3,8	14	4,2				

$$X^2=8,98 \quad p=0,704$$

Tablo 11. Aile İle Birlikte Yaşayıp-Yaşamama/ Gencin, Ailesinin Kararlarını Ne Ölçüde Etkilemesi Gerektiği Konusunda Uyumu

13. Değişken	Yalnız		Ailemle		Arkadaşlarla		Akrabamla	
	n	%	n	%	N	%	n	%
Her zaman			2	0,6	1	1,8		
Çoğunlukla	1	3,8	50	15,0	4	7,3	3	18,8
Bazen	18	69,2	189	56,6	30	54,5	8	50,0
Nadiren	5	19,2	73	21,9	18	32,7	5	31,3
Hiç	2	7,7	20	6,0	2	3,6		

$$X^2=11,04 \quad p=0,525$$

Tablo 12. Baba Yaşı/ Ailenin, Gencin Genel Kararlarını Etkilemesi Sıklığı

12. Değişken	35-40		41-45		46-50		51-55		56 üzeri	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Her zaman					2	1,5			4	6,7
Çoğunlukla	2	66,7	17	22,7	35	26,1	39	27,7	8	13,3
Bazen	1	33,3	49	65,3	63	47,0	75	53,2	28	46,7
Nadiren			9	12,0	29	21,6	22	15,6	17	28,3

Hiç			5	3,5	5	3,5	3	5,0
-----	--	--	---	-----	---	-----	---	-----

$X^2=34,24$ $p=0,005$

Tablo 13. Baba Yaşı/Gencin, Ailesinin Kararlarını Ne Ölçüde Etkilemesi Gerektiği Konusunda Tutumu

13. Değişken	35-40		41-45		46-50		51-55		56 üzeri	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Her zaman							1	0,7	2	3,3
Çoğunlukla	1	33,3	11	14,7	19	14,5	19	13,5	7	11,5
Bazen	2	66,7	44	58,7	69	52,7	83	58,9	31	50,8
Nadiren			16	21,3	37	28,2	29	20,6	17	27,9
Hiç			4	5,3	6	4,6	9	6,4	4	6,6

$X^2=12,69$ $p=0,695$

Tablo 14. Baba Yaşı/Gencin, Kendisine Karşı Ailesinin Tutumunu Algılaması

14. Değişken	35-40		41-45		46-50		51-55		56 üzeri	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Otoriter	1	33,3	1	1,3	5	3,7	6	4,3	2	3,3
Serbest Bırak.			19	25,3	32	23,9	41	29,3	17	27,9
Demokratik	2	66,7	55	73,3	97	72,4	93	66,4	42	68,9

$X^2=10,70$ $p=0,219$

Tablo 15. Baba Yaşı/ Ailenin Gelenek ve Göreneklere Bağlılığı

13. Değişken	35-40		41-45		46-50		51-55		56 üzeri	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Son der. bağlı			3	4,1	2	1,5	3	2,1	1	1,6
Çok bağlı	1	33,3	7	9,6	8	6,0	16	11,4	6	9,8
Oldukça bağlı	2	66,7	38	52,1	64	47,8	79	56,4	31	50,8
Az Bağlı			24	32,9	56	41,8	40	28,6	18	29,5
Hiç bağlı değil			1	1,4	4	3,0	2	1,4	5	8,2

$X^2=19,62$ $p=0,237$

Tablo 16. Baba Yaşı/ Gencin Gelenek ve Göreneklere Bağlılığı

13. Değişken	35-40		41-45		46-50		51-55		56 üzeri	
	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%
Son der. bağlı	1	33,3	1	1,4	1	0,7	1	0,7	1	1,6
Çok bağlı			2	2,7	5	3,7	6	4,3	3	4,9
Oldukça bağlı	2	66,7	30	40,5	48	35,8	60	42,9	17	27,9
Az Bağlı			31	41,9	53	39,6	61	43,6	26	42,6
Hiç bağlı değil			10	13,5	27	20,1	12	8,6	14	23,0

$X^2=40,88$ $p=0,001$